

Oponentní posudek diplomové práce Anny Kozákové

Práci s názvem „Vratislavice - Revitalizace průmyslového areálu“ vedenou ve školním ateliéru Štěpána Valoucha v roce 2022 doporučuji k obhajobě. Dále více podrobně. Navržené hodnocení v závěru.

ZADÁNÍ

Vratislavice nad Nisou jsou již od roku 1980 součástí města Liberce, dnes se statusem samosprávného městského obvodu. Reálně jsou malým, částečně soběstačným městem. 10 minut jízdy autem od centra Liberce. 10 minut od centra Jablonce. Prochází jimi i důležitá tramvajová propojka obou měst. Jde o specifické místo, které těží i ztrácí z blízkosti obou aglomerací. Co je však poměrně typické pro celý region je samotný předmět diplomové práce – tedy rozsáhlý průmyslový areál, kdysi významný, prosperující, přínášející lidem práci a městu rozvoj. Dnes chátrající, polomrtvý a rozvoji města naopak na překážku. Typicky i zde jde o dlouholetou stagnaci. Situace působí natolik vžitě, že ji místní rezidenti vzali jako trvalý stav. Jak na něj tedy pohlíží autorka práce?

ANALÝZA

Diplomantka rozebírá jednotlivé složky problému věcně, možná až stroze, především na základě dobře zpracovaných map. Samotné řešené území je správně analyzováno v širších souvislostech. Ty se věnují především špatné prostupnosti ve směru sever/jih. V kontrastu je pak až devastující intenzivní dopravní průtah Vratislavicemi ve směru Liberec/Jablonec. Další část analýzy je věnována struktuře zástavby, jež je v této lokalitě už velmi rozvolněná a i přes historický základ obce tvoří v podstatě sídelní kaši. Pro město je na první pohled problematické udržovat rozsáhlé bloky zeleně mezi zástavbou a vlastně vůbec funkčně naplnit veřejné plochy. Energie města se rozfoukává na volných plochách. Snad by i předložená analýza zasloužila více prostoru k charakterům veřejného prostoru, zeleni a řece Nise. Naopak velká pozornost je věnována analýze přímo řešeného průmyslového areálu. Autorka se systematicky věnuje každému objektu a vyhodnocuje jeho přínos místu. Výsledek je nepřekvapivý. Většinu továrního areálu tvoří dnes spíše skladové haly periferního charakteru. Naopak hodnotné a památkově chráněné jádro továren z 19. století s věží od Leopolda Bauera je již bez využití.

NÁVRH

Anna Kozáková předkládá projekt, jenž pro diplomové práce typicky osciluje mezi urbanismem a konkrétní architekturou. Podstatou práce je masterplán jádra Vratislavic s akcentovaným a logickým rozvojem do prostoru současného průmyslového areálu. Celý zásah je rozdělen do tří urbánních bloků – Kostelní náměstí, Zahradní město a Hlavní náměstí. Rozeberme je v tomto pořadí, jelikož v takovém by se nejspíše udál rozvoj obce směrem k továrnímu areálu.

Kostelní náměstí. Vychází z potřeby definovat samotný středobod Vratislavic, jenž se v nekonečně lineární struktuře v podstatě vytratil. Kostel Nejsvětější trojice přiléhající k hlavní dopravní tepně takovým bodem opravdu je. Autorka správně posouvá i tramvajovou zastávku k němu a určuje historické centrum. Plochu před kostelem se snaží více zpevnit a definovat náměstí. Daří se jí to však jen částečně. Čitelnosti ubírají navazující volné zelené plochy (vila, zámecký park). Také tramvajový průtah, jenž zde má více formu příměstského vlaku by bylo vhodné předlážit a zapojit do náměstí.

Chybí mi zde i několik parkovacích stání, které by zkrátka pro takový veřejný prostor byly potřeba. Naopak nově navržená pevná rezidenční struktura pod kostelem celou situaci stabilizuje a dotváří chybějící stranu náměstí. Také její postupné rozvolnění k řece, jenž zde má formu zátopového meandru je správné.

Zahradní město je navazující prostor na Kostelní náměstí a rozvojová plocha od tramvajové Tanvaldské ulice směrem k továrně a řece. Navržená struktura přirozeně vychází z typologie zástavby Vratislavic. V celkové situaci mírně chaotická zástavba působí v lidské perspektivě přesvědčivě. Definuje dostatečně pevně své vnější hranice, začleňuje dobře i domy v lokalitě stojící. Dovnitř je rozvolněná s dobrým přechodem soukromých ploch do veřejných. Nelze ji mnoho vytknout.

Hlavní náměstí. Tento název určila autorka pro revitalizované jádro průmyslového areálu a je vidět, že chápe tento prostor minimálně jako rovnocennou protiváhu stávajícímu centru kolem kostela. Tovární objekty byly optimálně zredukovány na intenzivní historickou část v jedné meandru řeky a s dominantou zauhlovací věže. Mají lineární charakter a ten je podpořen protistranou nového bytového domu. Prostor mezi nimi je zpevněný a tvoří protáhlé náměstí nebo živou pěší zónu. Tou je protnuta i cyklostezka na níž jsou navěšeny dětská hřiště, prostor pro trhy a předzahradky služeb v parteru. Celek působí nejvíce městsky a zdařile využívá i charakter tovární architektury, který se otiskne i v protějším bytovém domě. Ten je jako jediný dům rozpracován více detailně do kvalitních vnitřních dispozic. Naopak informace o využití původních továrních objektů nelze jasně dohledat. Lze předpokládat, že hlavní tovární hala tvořící stranu náměstí je využita také na bydlení. Otázkou je, co by mělo být náplní památkově chráněné věže s navazující fabrikou? Také vztah k řece je zde pouze naznačen.

Všechny zmíněné části návrhu jsou pak provázány dopravně hlavní obslužnou komunikací, která se odklání od původního přímého tahu podél tramvaje. Vše prostupuje poměrně intenzivní zeleň, jež je však pro danou lokalitu signifikantní a působí v nové zástavbě zklidňujícím dojmem nové rezidenční čtvrti.

ZÁVĚR

Bohužel nemohu být přítomen u obhajob osobně, ale své předchozí poznámky bych mířil následujícím směrem. Jak vlastně číst nově Vratislavice? Kde bude jejich těžiště a jaký bude např. vztah k již postavené městské knihovně a úřadu? A mají dostatek energie na další veřejné náměstí? Je možné se spolehnout jen na aktivaci novými rezidenty nebo je nutné přitáhnout i návštěvníky města? S tím by souviselo větší zajištění parkovacích stání. Naopak nespornou kvalitou pro život je jistě množství zeleně a vůbec prostup přírody městem. Jakou roli by v tom měla hrát řeka Nisa? To jsou věci, které by mne více zajímali.

Přes veškeré zmíněné připomínky však musím konstatovat, že práci Anny Kozákové považuji za zdařilou. Dobře vnímá stávající urbánní strukturu. Citlivě, adekvátně ji doplňuje a přináší větší kompaktnost celku. Zároveň návrhu nechybí ambice, jasná vize a charakter v konkrétním provedení. Navrhuji hodnocení A minus.